

Mannen en vrouwen liegen om verschillende redenen

DIT ZEGT DE WETENSCHAP We doen het allemaal, leugentjes vertellen. Gemiddeld twee per dag. Maar waarom is dat eigenlijk?

Gelovig of niet, vrijwel iedereen kent het Bijbelse gebod 'Gij zult niet liegen'. Toch zijn er maar weinig mensen die zich daaraan houden. Gemiddeld vertellen we twee keer per dag een leugen. Maar wat is liegen precies en waarom doen we het?

„Liegen is ervoor zorgen dat een ander een verkeerd beeld heeft, terwijl je zelf stiekem weet dat het niet klopt”, zegt Sophie van der Zee, leugenonderzoeker aan de Rotterdamse Erasmus Universiteit. Met de BBC maakte ze de documentaire A week of living truthfully waarin proefpersonen een week eerlijk moesten zijn. De deelnemers hadden er moeite mee.

Leugentjes om bestwil

Leugens zijn er in verschillende soorten en maten. Zo vertellen we verhalen die geheel verzonnen zijn: de fabrication lies. Ook mogen we gebeurtenissen of situaties graag wat overdrijven, de exaggeration lies. En dan zijn nog de white lies, leugentjes om bestwil.

Je kunt ook liegen door niets te zeggen. Zo kun je bewust informatie achterhouden, de zogenaamde concealment lie. „Je vertelt expres iets niet en weet dat de ander hierdoor een vertekend beeld van de werkelijkheid heeft. Dat is ook liegen”, aldus Van der Zee.

Mannen vs vrouwen

Maar waarom doen we het? Volgens Van der Zee liegen mannen en vrouwen om verschillende redenen. „Mannen vertellen vaker egoïstische leugens. Ze liegen om zich beter voor te doen dan ze eigenlijk zijn of om ergens onderuit te komen. Vrouwen vertellen meer sociale leugens. Ze liegen vaker voor een ander dan voor zichzelf, bijvoorbeeld om iemand niet te kwetsen of om aardig gevonden te worden. Ook gaan de leugens vaker over immateriële zaken.”

Adolescenten liegen van iedereen het meest, zegt Van der Zee. „Het hoogtepunt ligt rond de studententijd. Dat is een periode waarin het belangrijk is om indruk te maken op anderen. Daarna wordt het steeds minder. Oudere mensen liegen niet zo veel meer.”

Een van de meest vertelde leugens is 'ik ben onderweg' of 'ik kom eraan'. Volgens Van der Zee is er doorgaans weinig van waar. „Het betekent eigenlijk: ik ben nog even iets anders aan het doen.”

Herkennen van een leugenaar

Zo goed als we zijn in liegen, zo slecht zijn we in het herkennen van leugens. Vaak wordt gezegd dat leugenaars bij het vertellen van een leugen wegstaren of zenuwachtig aan hun kin krabbelen. Volgens Van der Zee is dat onzin. Ze is aan het onderzoeken waar leugenaars dan wél aan te herkennen zijn. Dat doet ze met behulp van taalanalyse en een techniek die bewegingen vastlegt van iemand die liegt.

Is liegen altijd slecht? Van der Zee: „Niet helemaal. Onderzoek laat zien dat een beetje liegen zo zijn voordelen heeft. Een leugentje op je datingprofiel of cv kan ervoor zorgen dat je net een leukere partner of betere baan scoort. Maar als je door de mand valt, heb je vaak wel een probleem.”